

Algemene reactie Biohuis op conceptregeling wijziging biologische forfaits

Er is over het wijzigen van de excretie forfaits overleg geweest met de biologische sector, maar de nu voorliggende conceptregeling komt als een verrassing en is volgens Biohuis niet in overeenstemming met de strekking van dat overleg en met de brief van staatssecretaris Dijkema, die het gevolg was van dat overleg. Het gaat om grote wijzigingen waarvan de gevolgen groot zullen zijn. Daarom moet deze regeling niet in deze vorm en niet per 1-1-2017 worden doorgevoerd.

Vrije bewijsleer ook voor biologische bedrijven

In de brief van staatssecretaris Dijkema van 24 september 2015 aan Biohuis, werd tegemoet gekomen aan veel bezwaren vanuit de sector tegen nieuwe hogere, vaste biologische forfaits. Er zou gewerkt worden aan het ook bij de biologische mestregels toepassen van meer bedrijfsspecifieke benaderingen (de vrije bewijsleer). Hierover zou het ministerie in overleg treden met Skal. Op dat punt is echter weinig gebeurd. Ook bevat de nu voorliggende conceptregeling in tegenstelling tot wat eerder werd besproken en in de brief van de staatssecretaris werd genoemd, geen verwijzing naar het mogen toepassen van de vrije bewijsleer zoals het opstellen van (biologische) stalbalansen of een (biologische) BEX/kringloopwijzer.

Nader onderzoek noodzakelijk

Daarnaast gaf de staatssecretaris in de genoemde brief ruimte om onderzoek te laten doen. Over dit onderzoek is al diverse malen overleg geweest met het ministerie. Het opzetten en financieren van degelijk onderzoek blijkt echter meer tijd te kosten dan in de brief werd gegeven, mede omdat het ministerie EZ hoge eisen stelt aan de kwaliteit en omvang van dit onderzoek. Dat laatste is prima, maar het betekent wel dat het meer tijd en geld gaat kosten. Het voorgestelde onderzoek is in eerste instantie gericht op de biologische pluimvee- en varkenshouderij en het daarvoor kunnen gebruiken van correcte cijfers en berekeningen van (biologische) stalbalansen. Voor de melkveehouderij is ook het opstellen van meer bedrijfsspecifieke berekeningen van belang. Het gebruik van de gangbare productie-ureumtabel is in veel gevallen, al een betere benadering. Maar het klopt niet voor iedereen. Daarom wil de sector graag, zoals we eerder in het overleg ook al aangaven, een voor biologische bedrijven specifieke berekening kunnen toepassen (de vrije bewijsleer). Er zijn enkele verkennende projecten gaande rondom de kringloopwijzer/BEX voor biologische melkveebedrijven, en wanneer de resultaten hiervan bekend zijn, hopen we ook voor deze sector een voorstel voor nader onderzoek te doen.

Kortom: stalbalansen, de productie-ureumtabel en BEX/kringloopwijzer willen we graag toepassen, maar wel met ruimte om een aantal rekenelementen aan te passen voor de specifieke situatie in de biologische praktijk. En om specifieke getallen te hanteren. Hiervoor is onderzoek nodig.

Het voer te ver om hier op alle technische details in te gaan, want het is een zeer complexe materie. Om een idee te geven: de verschillen tussen gangbare en biologische veehouderijen die tot andere excretie berekeningen leiden, zitten bijvoorbeeld in andere stalsystemen, een ander rantsoen, meer ruimte en dus meer gasvormige verliezen per dier, (meer) vrije uitloop, meer weidegang, meer eigen voederteelt, voer met (veel) lagere voederwaarde, meer gebruik van natuurland, andere soorten mest dan drijfmest, andere veerassen, of een ander inslachtingspercentage voor biologische varkens.¹ Bedrijven die stalbalansen opstellen merken nu al dat er vaak meer stikstofverliezen optreden dan vaak wordt aangenomen. Door de stikstofbalans met de fosfaatbalans te vergelijken, blijkt dan dat er geen fosfaat c.q. mest is zoekgeraakt, maar

---

¹ Dit kan geïllustreerd worden met een citaat uit de conclusies mbt de geschiktheid van de kringloopwijzer voor 'afwijkende' bedrijven, uit het begin 2016 gepubliceerde rapport van het Louis Bolk Instituut 'Geschiktheid van de Kringloopwijzer als beleidsinstrument - Expert judgement': "M.b.t. de toepasbaarheid voor de verschillende typen melkveebedrijven geldt dat de invoermogelijkheden en/of de uitkomsten minder herkenbaar zijn voor bedrijven met bijvoorbeeld akkerbouw, natuurland, een type koe lichter dan het Holstein-type, een ander soort mest dan drijfmest, veel weidegang, een hoge mate van zelfvoorziening of wanneer heel veel mais gevoerd wordt. Dit zijn vooral de meest extensieve en de meest intensieve bedrijven. Bij de voerproductie en bemesting vinden N en P verliezen plaats. Een bedrijf dat zelf voer verbouwt, krijgt deze verliezen toegerekend. Een bedrijf dat alle voer aankoopt, krijgt deze verliezen niet toegerekend en komt daardoor efficiënter over, maar het is de vraag of dat terecht is."

wel stikstof. Dit duidt op een te hoog verondersteld excretieforfait voor stikstof of op te laag veronderstelde gasvormige verliezen.

Grote problemen te verwachten, maar analyse ontbreekt

In de toelichting van EZ op de conceptregeling wordt telkens met zoveel woorden ook aangegeven dat er een gebrek aan kennis en inzicht is. (Blijkend uit formuleringen als: verschillen met de huidige regeling kunnen niet worden verklaard, het gaat om de beste schatting, etc.). Daarom wordt veelal aangesloten bij gegevens uit de gangbare veehouderij. De huidige regeling heeft volgens EZ geen overtuigende onderbouwing, maar wordt zo vervangen door een nieuwe regeling die evenmin een goede onderbouwing heeft. Een dergelijke nieuwe regeling nu invoeren is zeer onwenselijk omdat de gevolgen groot zullen zijn. Want veel waarden zullen onder de nieuwe regeling sterk stijgen ten opzichte van de huidige situatie (o.a. +15%, + 40% of +150%). En een individuele veehouder krijgt – anders dan zijn gangbare collega – ook niet de mogelijkheid om met de vrije bewijsleer aan te tonen dat de praktijk op zijn bedrijf anders is. Er wordt ten onrechte niet in de toelichting vermeld dat veel bedrijven in grote problemen zullen komen en opeens veel meer moet gaan afvoeren die er niet is of die hard nodig is om bijvoorbeeld het veevoer te telen voor de dieren. Daar komt bij dat

In de afgelopen jaren ook met medewerking van het ministerie EZ gewerkt is aan het in evenwicht krijgen van vraag en aanbod van biologische mest, Het betreft immers een speciale situatie omdat alle biologische mest verplicht moet worden toegepast op biologische grond. Inmiddels is er een Wankel evenwicht tussen vraag en aanbod En maken Veel plantaardige bedrijven extra kosten om een verplicht hoger aandeel biologische mest te realiseren. De voorgestelde regeling fietst hier dwars door heen. De hoeveelheid af te voeren mest neemt sterk toe. Maar de plaatsingsruimte bij plantaardige bedrijven is sterk begrensd en neemt niet toe. De voorgestelde regeling leidt dus onmiddellijk tot een niet-plaatsbaar mestoverschot. Dit heeft ook te maken met de fosfaatregelgeving in Nederland, waardoor kippenmest en varkensmest moeilijk plaatsbaar is, maar toch verplicht op biologische grond moet worden toegepast.

Er wordt echter in de toelichting op de voorgestelde wijzigingen door EZ geen enkele poging gedaan om de mogelijke technische en economische gevolgen van dergelijke grote veranderingen voor de sector te analyseren.

Lijn Dijkema vervolgen; nu geen andere vaste forfaits voorschrijven

Met deze publicatie en beoogde inwerkingtreding per 1-1-2017 van de gepubliceerde regeling worden de afspraken en intenties van najaar 2015 doorkruist, en wordt de sector op basis van onzekere en betwiste cijfers en berekeningsmethodes met grote consequenties opgezaald. Biohuis stelt voor om het overleg constructief voort te zetten, uitgaande van de door staatssecretaris Dijkema ingezette lijn. En dan ook de tijd te nemen om onderzoek te laten doen naar reële cijfers en berekeningsmethoden voor biologische veehouderijen, waarbij ook biologische veehouders het recht krijgen om de vrije bewijsleer - met de juiste biologische uitgangspunten en kengetallen - te kunnen toepassen in relatie tot de biologische regelgeving. Samen met ketenorganisatie Bionext probeert Biohuis momenteel om het overleg met EZ en Skal weer op gang te krijgen en het genoemde onderzoek zo snel mogelijk van de grond te krijgen.

Dat betekent dat er voorlopig geen wijzigingen in de vaste biologische excretieforfaits moeten komen, terwijl gewerkt moet worden aan een regeling waarbij de vrije bewijsleer voor biologische veehouders door Skal kan worden geaccepteerd als alternatief voor vaste excretieforfaits. Met de ruimte om een aantal rekenelementen en specifieke kengetallen aan te passen voor de specifieke situatie in de biologische praktijk, op basis van goed opgezet onderzoek.